

Controlelijst Brandveiligheid in woningen

BRANDWEER NOORDENVELD

Voorwoord

Het vuur staat de mens al eeuwen ten dienste, tenminste zolang er verstandig mee wordt omgegaan. Vuur geeft warmte en dat is een vorm van energie waarmee wij allerlei nuttige dingen kunnen doen. We koken er ons voedsel mee, gebruiken het voor de verwarming van onze huizen en gebruiken vuur bij vele productieprocessen. Vuur kunnen we dus niet missen, hoewel...

Wanneer het vuur uit de hand loopt, als we de controle daarover verliezen kunnen we het missen als kiespijn! Dit ongewenste vuur noemen we brand. Over hoe we brand kunnen voorkomen, gaat deze controlelijst.

Het voorkomen van brand is een zaak van alle burgers, maar ook van de gemeentelijke overheid. Door middel van de Woningwet, het Bouwbesluit, de Bouwverordening en de Brandbeveiligingsverordening stelt de gemeentelijke overheid eisen aan gebouwen en andere bouwsels. Bijvoorbeeld: het toepassen van bepaalde brandveilige bouwmaterialen, de constructie van vloeren en wanden met betrekking tot de brandwerendheid, de breedte van vluchtwegen, enz. Over de voorschriften waaraan een bouwontwerp moet voldoen kunnen de afdeling Bouw- en Woningtoezicht van de gemeente en de brandweer u nader inlichten.

Wanneer een huis eenmaal geheel volgens de voorschriften is gebouwd en opgeleverd betekent dit natuurlijk niet dat alles ook 100 % brandveilig is en blijft. Immers, een technische installatie kan gewijzigd worden of door allerlei oorzaken defect raken. Bovendien hangt veel af van de wijze waarop de bewoners met het gebouw en de installaties omgaan en in hoeverre zij zich (brand)veilig gedragen. Of u voldoende brandveiligheidsbewustzijn heeft, kunt u nagaan aan de hand van deze controlelijst, waarin de brandweer een aantal zaken die de aandacht verdienen, op een rijtje heeft gezet.

Hoe werkt deze controlelijst?

Door het beantwoorden van alle vragen van deze controlelijst, krijgt u inzicht in de situaties in huis welke uit oogpunt van brandveiligheid verbeterd zouden moeten worden.

Deze controlelijst bestaat uit zes onderdelen. Elk onderdeel behandelt een ruimte in huis. Achtereenvolgens komen aan bod: de entree, de berging, de keuken, de woonkamer en de slaapkamer. Tot slot komen een aantal zaken aan bod die niet aan een bepaalde ruimte gekoppeld zijn.

1. De entree

1.1 IS HET HUISNUMMER GOED ZICHTBAAR?

JA   NEE

Om als brandweer in geval van brand snel op het juiste adres te kunnen komen, is een goed zichtbaar huisnummer van voldoende formaat noodzakelijk. Bij flatgebouwen is een overzichtsbord met huisnummers aan de straatzijde noodzakelijk. Kijk ook of het huisnummer in het donker goed zichtbaar is.

1.2 KAN DE VOORDEUR BIJ BRAND VAN BINNENUIT ZONDER HULPMIDDELEN GEOPEND WORDEN?

JA   NEE

Inbraak - en brandpreventie verdragen elkaar niet zo goed. Om inbraak tegen te gaan wordt geadviseerd om deuren goed op slot te doen. Bij brand is het echter noodzakelijk om snel te kunnen vluchten. Sloten op deuren die alleen met een sleutel te openen zijn, geven vertraging en derhalve extra risico. Advies: deurschuiven of draaisloten zonder sleutel aanbrengen.

1.3 STAAN ER FIETSEN IN DE GANG?

JA   NEE

Bij brand is snelheid geboden. Als er fietsen in de gang staan kan de voordeur geblokkeerd zijn. Bewoners kunnen hierdoor niet snel vluchten en de brandweer kan niet goed naar binnen.

1.4 ZIJN DE HOOFDAFSLUITERS VAN GAS, ELEKTRICITEIT EN WATER GOED BEREIKBAAR?

JA   NEE

Bij brand of gaslekkage is het belangrijk dat hoofdafsluiters snel afgesloten kunnen worden.

1.5 ZIJN DE ZEKERINGEN DOORVERBONDEN MET ZILVERPAPIER?

JA   NEE

Als er regelmatig kortsluiting ontstaat is men gauw geneigd de zekering met zilverpapier of een koperdraadje door te verbinden. Met het aanbrengen van het zilverpapier verbindt men de elektriciteitsdraden door zonder zekering. Bij de volgende kortsluiting zal veel warmte vrijkomen waardoor brand kan ontstaan.

1.6 IS DE ELEKTRISCHE INSTALLATIE BEVEILIGD DOOR ÉÉN OF MEER AARDLEKSCHAKELAARS

JA   NEE

Bij nieuwbouw van een woning is een aardlekschakelaar verplicht. Woont u in een ouder huis en er is geen aardlekschakelaar aanwezig, laat er dan één monteren. Een aardlekschakelaar kan brandgevaar beperken en uzelf beschermen tegen elektrocutiegevaar.

1.7 IS DE WATERLEIDING AFDOENDE TEGEN BEVRIEZEN BESCHERMD?

JA   NEE

In de winter kunnen waterleidingen en de watermeter kapot vriezen met ernstige lekkages als gevolg. Belangrijk is dat bij vorst alle buitenleidingen afgetapt zijn en dat waterleidingen en watermeters die op de tocht staan, geïsoleerd zijn.

2. De berging

2.1 WORDT DE CV-KETEL OF GASKACHEL JAARLIJKS GECONTROLEERD EN GEREINIGD?

JA   NEE

Centrale verwarmingsketels en gaskachels moeten ten minste éénmaal per jaar gecontroleerd en gereinigd worden. In een slecht werkende CV-ketel of gaskachel kan onvolledige verbranding plaatsvinden, waardoor koolmonoxide ontstaat. Koolmonoxide is erg brandbaar en het inademen van koolmonoxide is levensgevaarlijk.

2.2 IS ER OPSLAG VAN BRANDBARE GOEDEREN IN DE NABIJHEID VAN DE CV-KETEL OF GASKACHEL?

JA   NEE

Door de warmte die in CV-ketels of gaskachels vrijkomt kunnen brandbare goederen in de directe omgeving in brand raken.

2.3 WORDT DE LUCHTAFVOERSLANG VAN DE WASDROGER REGELMATIG VAN STOF ONTDAAN?

JA   NEE

De afvoerslang van de wasdroger voert naast vochtige lucht ook stof af. De slang kan door het stof verstopt raken waardoor de wasdroger oververhit kan raken met brand als gevolg.

2.4 ZIJN DE KRAANAFSLUITING EN DE TOE- EN AFVOERSLANG VAN DE WASMACHINE IN ORDE?

JA   NEE

Ondeugdelijke kraanafsluitingen en toe- en afvoerslangen zorgen regelmatig voor overstromingen. Naast veel waterschade doet zich hierbij het gevaar voor dat het water kortsluiting kan veroorzaken met brand als gevolg.

3. De keuken

3.1 VERKEERT DE GASLANG NAAR HET GASFORNUIS IN GOEDE CONDITIE?

JA   NEE

De gaslang naar het gasfornuis moet GIVEG-gekeurd zijn (GIVEG = goedkeuringsmerk). De levensduur van een gaslang is maximaal 15 jaar, daarna dient deze vervangen te worden. Regelmatig moet gecontroleerd worden dat de gaslang niet bloot staat aan hittestraling van de pitten van het fornuis. Daarnaast moet men de gaslang regelmatig controleren op haarscheurtjes en mechanische beschadigingen. Aansluitingen moeten gecontroleerd worden met zeepsop.

3.2 IS ER VOLDOENDE AFSTAND TUSSEN HET KOOKTOESTEL EN BRANDBARE MATERIALEN?

JA   NEE

Door de aanwezigheid van - bijvoorbeeld - gordijnen, thee- en handdoeken in de onmiddellijke nabijheid van een fornuis bestaat er een grote kans op brand. Kijk ook uit met ruimvallende en/of brandgevaarlijke kleding als u aan het koken bent. Om dezelfde reden is het onverstandig wasgoed te drogen in de nabijheid van een (straal)kachel.

3.3 WEET U WAT TE DOEN BIJ EEN VLAM IN DE PAN?

JA   NEE

Om te voorkomen dat u vlam in de pan krijgt moet u olie of vet niet oververhitten en de buitenkant van de pan vetvrij houden. Slaat de vlam toch in de pan, dan onmiddellijk een passende deksel van u af over de pan schuiven en het fornuis uitzetten. Daarna de afzuigkap controleren op de aanwezigheid van vuurresten. Bij onzekerheid de brandweer waarschuwen. Nooit water gebruiken of met de pan gaan lopen.

3.3 LAAT U WEL EENS EEN PAN OP HET VUUR STAAN TERWIJL U BUITENSHUIS BENT?

JA   NEE

Pannen die onbewaakt op het vuur staan kunnen droog koken en oververhit raken waardoor brand kan ontstaan. Om dezelfde reden is het niet verstandig een in werking zijnde strijkbout onbewaakt achter te laten.

3.4 WORDT HET FILTER VAN DE AFZUIGKAP REGELMATIG GEREINIGD OF VERVANGEN?

JA   NEE

Voor een goede werking van de afzuigkap is het belangrijk dat het filter regelmatig wordt gereinigd of vervangen. Daarnaast vindt branduitbreiding als gevolg van een vlam in de pan sneller plaats naar een vuil filter dan naar een schoon filter.

3.6 WORDT DE GEISER JAARLIJKS GECONTROLEERD / GEREINIGD?

JA   NEE

De geiser moet ten minste éénmaal per jaar gecontroleerd en gereinigd worden. In een slecht werkende geiser kan onvolledige verbranding plaatsvinden, waardoor koolmonoxide ontstaat. Het inademen van koolmonoxide is levensgevaarlijk. De vlam van een goed afgestelde geiser is blauw. Signalen dat er iets met de geiser mis is zijn: een gele gasvlam, ramen beslaan, u ruikt gas en de geiser stinkt.

3.7 IS ER MEER DAN 5 LITER LICHT ONTVLAMBARE VLOEISTOFFEN (BIJVOORBEELD BRANDSPIRITUS EN BENZINE) IN HUIS?

JA   NEE

Opslag in huis van meer dan 5 liter benzine is verboden. Werken met benzine (of andere licht ontvlambare vloeistoffen) moet altijd buitenshuis.

3.8 BEDRAAGT DE GEZAMENLIJKE NOMINALE INHOUD VAN DE IN DE WONING AANWEZIGE GASFLESSEN MEER DAN 110 LITER?

JA   NEE

Opslag in huis van gasflessen met een gezamenlijke nominale inhoud van meer dan 110 liter is verboden.

3.9 WORDEN GASFLESSEN BEWAARD OP EEN KOELE, GOED GEVENTILEERDE PLAATS?

JA   NEE

Gasflessen moeten rechtop staan, op een vlakke ondergrond. Omdat butaan en propaan (de meest in en om het huis gebruikte gassen) beide zwaarder dan lucht zijn, mogen gasflessen niet in kelders of andere laaggelegen ruimtes staan. Lekkend gas kan daar niet meer weggelaten en hoopt zich op met het als gevolg explosiegevaar.

4. De woonkamer

4.1 IS HET MAXIMAAL AANTAL STEKKERS DAT OP EEN STOP-CONTACT GEPLAATST MAG WORDEN OVERSCHREDEN?

JA   NEE

Op een groep van een groepenkast (van 16 ampère) mag maximaal 3520 watt aan elektrische apparaten aangesloten worden. Door met stekkerdozen eindeloos elektrische apparaten op een bepaalde groep aan te koppelen bestaat gevaar voor overbelasting met brand als gevolg. Overigens, het gebruik van drie-wegstekkers is uit veiligheidsoverwegingen uit den boze.

4.2 LIGGEN ELEKTRISCHE SNOEREN ONDER EEN TAPIJT EN/OF ZIJN ZE VASTGEZET MET KRAMMEN OF SPIJKERTJES?

JA   NEE

Losse snoeren moeten regelmatig gecontroleerd worden op beschadigingen. Zet ze nooit vast met krammen of spijkertjes. Voor u het weet zijn ze beschadigd. Door elektrische snoeren onder een tapijt te leggen kan eenvoudig brand ontstaan. Als u een kabelhaspel gebruikt, moet de haspel helemaal afgerold zijn.

4.3 STAAT DE TELEVISIE 'S NACHTS EN BIJ AFWEZIGHEID IN DE ZOGENAAMDE SLAAPSTAND?

JA   NEE

Een televisie in de slaapstand (herkenbaar aan een rood brandend lampje) is een veel voorkomende oorzaak van brand. Zet dus 's nachts en bij afwezigheid de televisie uit.

4.4 IS DE TELEVISIE VRIJ VAN KLEEDJES, KRANTEN OF BOEKEN

JA   NEE

Bedek uw televisie nooit met kleedjes, kranten of boeken. Ook bloemenvazen en planten kunt u beter ergens anders neerzetten. Uw televisie kan door gebrek aan ventilatie oververhit raken en gemorst water kan kortsluiting en daarmee brand veroorzaken.

4.5 WORDEN BIJ ONWEER EN LANGDURIGE AFWEZIGHEID DE STEKKERS VAN ELEKTRISCHE APPARATEN UIT DE STOP-CONTACTEN GETROKKEN?

JA   NEE

Bij een blikseminslag ontstaat tijdelijk een overspanning in de elektrische installaties en apparaten, waardoor deze ernstig beschadigd kunnen worden en brand kan ontstaan. Het bij onweer uittrekken van de stekkers (inclusief de antennestekker) is de meest eenvoudige manier om problemen te voorkomen.

4.5 WORDT BIJ GEBRUIK VAN DE OPEN HAARD DE SCHOORSTEEN REGELMATIG GECONTROLEERD EN GEVEEGD?

JA   NEE

Het is verboden een rookkanaal te gebruiken dat niet doeltreffend is gereinigd. Laat uw schoorsteen reinigen door een schoorsteenveegbedrijf dat is aangesloten bij de Algemene Schoorsteenveger Patroons Bond (ASPB).

4.7 MAAKT U DE OPEN HAARD OP DE JUISTE WIJZE AAN?

JA   NEE

Maak een open haard nooit aan met spiritus of benzine. Gebruik aanmaakhoutjes of -blokjes. Sommige houtsoorten zorgen ervoor dat een haardvuur 'knappend' wordt, waarbij stukjes houtskool ver weg kunnen springen. Om te voorkomen dat die gloeiende brokjes brand veroorzaken is een vonkenscherm niet overbodig.

4.8 WORDEN KAARSEN IN BRANDVRIJE STANDAARDS GEPLAATST?

JA   NEE

Als u kaarsen brandt, blijf er dan altijd bij. Gebruik geen plastic kaarsenstandaards en zorg ervoor dat er zich geen brandbare materialen in de onmiddellijke omgeving van de kaarsen bevinden. Kaarsen zijn per slot van rekening voor de gezelligheid en dus niet om te gebruiken bij het zoeken van spullen op overvolle zolders.

4.9 WORDEN SIGARETTENPEUKEN OP EEN VEILIGE MANIER UITGEMAAKT EN WEGGEGOOID?

JA   NEE

Gebruik onbrandbare asbakken en leeg deze na gebruik nooit in de prullenmand of afvalcontainer.

5. De slaapkamer

5.1 GEBRUIKT U DE ELEKTRISCHE DEKEN VOLGENS DE BIJGELEVERDE GEBRUIKSAANWIJZING?

JA   NEE

Elektrische dekens kunnen door kortsluiting of oververhitting brand veroorzaken. Belangrijk is daarom de elektrische deken te gebruiken volgens de bijgeleverde gebruiksaanwijzing.

5.2 IS ER EEN ROOKMELDER IN DE BUURT VAN DE SLAAPKAMER

JA   NEE

Om 's nachts, wanneer iedereen slaapt, een brand tijdig te ontdekken, is de aanwezigheid van een rookmelder in de gang of overloop voor de deur naar de slaapkamer onontbeerlijk.

5.3 WORDT ER IN BED GEROOKT?

JA   NEE

Roken in bed is erg gevaarlijk. Als u in slaap valt kan de nog brandende sigaret eenvoudig brand veroorzaken.

6. Algemeen

6.1 ZIJN ER KUNSTSTOF MATERIALEN IN DE WANDEN OF PLAFONDS VERWERKT?

JA   NEE

Indien kunststof materialen, bijvoorbeeld kunststof schrootjes, in de wanden of plafonds verwerkt zijn, kan dit bij brand door de giftige en verstikkende rook ernstige problemen geven. Gebruik daarom zoveel mogelijk brandveilige bouw- en afwerkingsmaterialen.

6.2 IS ER EEN VLUCHTPLAN GEMAAKT?

JA   NEE

Om bij brand snel weg te kunnen vluchten is een vluchtplan noodzakelijk. Bespreek met de gezinsleden hoe de woning zo snel mogelijk verlaten kan worden. Ook als de trap en de voordeur geblokkeerd zijn.

6.3 ZIJN LUCIFERS EN AANSTEKERS BUITEN HET BEREIK VAN KINDEREN?

JA   NEE

Met vuur spelende kinderen zijn de oorzaak van diverse branden.

En dan is er opeens toch brand...

Als er, ondanks het nemen van goede voorzorgsmaatregelen, toch brand mocht uitbreken is het nodig die kleine brand klein te houden.

Als er brand uitbreekt:

- * waarschuw direct de brandweer. Zorg dat het alarmnummer **1-1-2** op het telefoontoestel is vermeld of leer het uit het hoofd;
- * vertel de brandweer kort en bondig uw naam, adres en de plaats en aard van de brand;
- * zorg dat iedereen het huis snel en veilig verlaat. Sluit zoveel mogelijk ramen en deuren;
- * blijf bij sterke rookontwikkeling laag bij de grond want rook stijgt op waardoor de lucht dicht bij de grond het langst redelijk fris blijft;
- * open nooit zomaar een deur, maar voel eerst aan de deurkruk of deze warm is. In dat geval: nooit openen! Een steekvlam kan het gevolg zijn;
- * kunt u niet meer vluchten, probeer dan een kamer aan de straatkant te bereiken. Sluit de deur van die kamer en leg een (nat) laken, deken of vloerkleed tegen de spleet onder de deur om de rook tegen te houden. Open dan pas een raam en roep om hulp;
- * als het mogelijk is de brand zelf te blussen, probeer dat dan, maar neem nooit enig risico. Er zijn diverse soorten blustoestellen in de handel, die echter wel enige vaardigheid vereisen. Het eenvoudigst is een gewone tuinslang. Hang zo'n tuinslang gebruiksklaar op een strategische plek. Kies de lengte eventueel zo, dat u ook het huis van de burens kunt bereiken;
- * wanneer de brandweer arriveert, leg dan duidelijk uit waar de brand is, wát er precies in brand staat en of er nog mensen binnen zijn;
- * wanneer de kleding van iemand in brand staat, zorg dan onmiddellijk dat het slachtoffer gaat liggen en doof de vlammen met een deken, jas of iets dergelijks. Zijn die er ook niet, dan over de grond rollen. Het is bijzonder belangrijk het slachtoffer direct te koelen met koud water. Geen zalfjes e.d. gebruiken! Nooit de kleding verwijderen. Zorg onmiddellijk voor een arts en vervoer naar het ziekenhuis. Juist als de brandwond geen pijn doet, is de verbranding dikwijls zeer ernstig;
- * zorg dat de brandweer snel en doeltreffend haar werk kan doen. Houd daarom brandkranen vrij, blokkeer de aanrijroutes niet, verwijder obstakels en loop niet in de weg bij het blussen.